

Hromadná pripomienka Lesoochranárskeho zoskupenia VLK k návrhu Zákona o poľovníctve a o zmene niektorých zákonov – LP/2024/437

Lesoochranárske zoskupenie VLK so sídlom 082 13 Tulčák 310 predkladá hromadnú pripomienku k návrhu Zákona o poľovníctve a o zmene niektorých zákonov – číslo legislatívneho procesu LP/2024/437, rezortné číslo 7692/2024-410, dátum konca medzirezortného pripomienkového konania 11. 09. 2024. Pripomienkový materiál je zverejnený na stránke <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/437>

Listom zo dňa 18. 7. 2024 sme zaslali návrhy v rámci procesu pripomienkovania predbežnej informácie k návrhu zákona o poľovníctve (PI/2024/170, rezortné číslo 7692/2024-410), v závere ktorého sme uviedli, že **máme aktívny záujem participovať na tvorbe zákona**. Návrhy boli zároveň zaslané i prostredníctvom portálu Slovo-Lex a sú zverejnené tu <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2024/170> v sekcii „Zobraziť vyjadrenia.“ Súčasťou sprievodnej dokumentácie k predloženému návrhu Zákona o poľovníctve je i Správa o účasti verejnosti, v ktorej je **zamlčané**, že VLK prejavil záujem zúčastniť sa na tvorbe právneho predpisu a je zamlčané akým spôsobom bolo naložené s našimi návrhmi a požiadavkami, ktoré neboli s nami žiadnym spôsobom prerokované a ani vyhodnotené.

Pripomienka je zásadná vo všetkých bodoch a jej znenie je nasledujúce:

1. V prílohe č. 1 k zákonu v časti *Populácia voľne žijúcich druhov živočíchov* doplniť novú kategóriu s názvom „**veľké šelmy s celoročnou ochranou**“ a zaradiť do nej druhy **medveď hnedý, rys ostrovid a vlk dravý**.

Zároveň žiadame odstrániť z § 70 ods. 3) text uvedený v písm. j) *lov vlka dravého v rozpore s ročnou kvótou lovu podľa § 59 ods. 18* a súčasne do § 70 ods. 2) doplniť nové písmeno s nasledovným textom: v) **lov vlka v rozpore s jeho ochranou**

(pozn. odsek 2 definuje zakázané spôsoby lovu; odsek 3 definuje nesprávne spôsoby lovu)

2. **Zakázať prikrmovanie zveri, ak jarné kmeňové stavy zveri sú o 10% a viac vyššie ako normované kmeňové stavy a všeobecne zakázať vykladať na krmoviská potravu, ktorá je potravným atraktantom pre medvede**; tomu prispôbiť všetky príslušné paragrafy.

Zároveň **v súvislosti s prikrmovaním žiadame zmeniť čas núdze** (§2) a to spôsobom, aby čas núdze skutočne reagoval na ťažké podmienky (5 cm vrstvu snehu a - 3°C za núdzu nemožno považovať) a tiež žiadame, aby legislatíva zadefinovala ako dlho čas núdze po vyhlásení môže trvať, resp. za akých podmienok musí byť čas núdze ukončený. Aj vzhľadom k miernym zimám je umožnenie dlhodobého kŕmenia zveri v rozpore s cieľom znižovať stavy raticovej zveri.

3. Upraviť zakladanie, prevádzku a likvidáciu vnaďísk využívaných pri love zveri, konkrétne **žiadame zakázať zakladat' vnaďísk vo vzdialenosti minimálne do 3 km od ľudských sídiel a turistických chodníkov a všeobecne zakázať vykladanie potravy, ktorá je potravným atraktantom pre medvede**; tomu prispôbiť všetky príslušné paragrafy.

Zároveň v súvislosti s vnaďením **nesúhlasíme, aby bolo umožnené 3-násobné zvýšenie počtu vnaďísk** (predkladateľ to navrhuje v §66) v poľovných revíroch a **naopak žiadame počet vnaďísk oproti súčasnému stavu významne znížiť**.

4. **Zakázať spoločné poľovačky v revíroch s výskytom medved'ov.**
5. **Spoločné poľovačky** prehľadne a včas pred ich konaním **zverejňovať** na webovom portáli ministerstva pôdohospodárstva, s uvedením informácií o mieste a čase ich konania, z dôvodu eliminácie ohrozenia návštevníkov prírody.
6. Z dôvodu snáh **opätovne zneprístupniť verejnosti** informácie o lokalitách vnaďísk na lov diviakov **žiadame zmeniť § 34** (Informačný systém poľovníctva) ods. 3 s terajším textom „*Dokumentácia a evidencia poľovného revíru nie sú verejne prístupné* nasledovne: **§ 34 ods. 3, Dokumentácia a evidencia poľovného revíru sú verejne prístupné.**“

Žiadame, aby súčasťou verejne dostupnej evidencie bola i mapa poľovného revíru s vyznačenými krmoviskami a lokalizácie vnaďísk a krmovísk boli určené súradnicami GPS.

Žiadame v § 34 ods. 1 **zmeniť** text písm. e) nasledovne: „**e) evidenciu strelných poranení ľudí spôsobených pri love zveri.**“ Text pôvodného písmena e) priradiť k novému písmenu f).
7. V § 59 ods. 13) **nesúhlasíme** s povolením lovu raticovej zveri, líšky a invázných nepôvodných druhov zveri v noci s použitím zariadení umožňujúcim strelbu v noci.

Odôvodnenie:

Dôvodom vypracovania predloženého legislatívneho materiálu má byť potreba zásadnej zmeny prístupu k manažmentu poľovnej zveri, pričom návrh zákona podľa sprievodnej dokumentácie *reaguje na potrebu upraviť početné stavy a sociálnu štruktúru raticovej zveri na Slovensku a eliminovať škody, ktoré táto zver spôsobuje na prírodnom prostredí, v lesných porastoch a na poľnohospodárskych plodinách. Reaguje aj na potrebu nastaviť efektívne nástroje proti šíreniu veterinárnych chorôb zveri, aktuálne afrického moru oštipaných u diviacej zveri.* Podľa analýzy vplyvov na životné prostredie má mať návrh zákona *pozitívny vplyv na organizmy, a to aj na rastliny, aj na živočíchy*

Uľahčovanie si lovu diviakov na vnaďiskách, je vypuklým problémom poľovného manažmentu, ktorý sa rozmohol v posledných dvadsiatich rokoch a predložená novela tento problém ešte prehĺbi. **Lesoochranárske zoskupenie VLK nepodporuje a nesúhlasí s vytváraním podmienok pre kŕmenie medved'ov na poľovníckych vnaďiskách. Kŕmenie medved'ov zdrojmi potravy, ktorú prinášajú ľudia do prírodného prostredia medved'ov, ovplyvňuje ich početnosť** (napr. medvedice s mláďatami kŕmiacimi sa na vnaďiskách sú všeobecne známy fakt), **negatívne mení ich prirodzené správanie, pohyb v priestore a potrava je príčinou, kvôli ktorej sa medvede približujú do blízkosti intravilánov, turistických chodníkov, či výletných lokalít.** Vnaďiská okrem iného zvyšujú prirodzenú úživnosť prostredia, spôsobujú navykanie zveri na potravu získavanú od ľudí, negatívne ovplyvňujú druhové zloženie rastlinných spoločností, pretože sú nezriedka príčinou zavlčenia a šírenia invázných a invázne sa správajúcich, či prirodzene sa nevyskytujúcich druhov do nového prostredia a zvyšujú hniezdnu predáciu. **Neprirodzené koncentrovanie zveri v okolí vnaďísk a krmovísk spôsobuje problémy v okolitých lesných porastoch a v okolí ľudských sídiel, a v prípade medved'ov zvyšuje i riziko vzniku konfliktných situácií.**

V priamom protiklade s citáciami uvedenými v prvom odstavci je zákonom navrhované umožnenie 3-násobného zvýšenia počtu vnaďísk v poľovných revíroch ako aj zavádzanie možností loviť na vnaďiskách nielen diviaky, ale aj inú raticovú zver. **V súčasnosti**, za stavu kedy aktuálne platná legislatíva umožňuje zriadiť jedno vnaďisko na 300 hektárov poľovnej plochy, **je evidovaných 6760 aktívnych vnaďísk na diviaky. Zákon teoreticky navrhuje umožniť navýšenie tohto počtu na vyše 20 000 vnaďísk**, keďže umožňuje zriadiť vnaďisko na každých 100 hektárov poľovného pozemku. Na jednom vnaďisku sa pri tom naraz môže nachádzať až 5 kg krmiva, pričom **nikde v legislatíve nie je definované ako dlho môže vnaďenie trvať.**

Je absolútne nespochybniteľný negatívny vplyv vnaďísk na prirodzené správanie zveri, vrátane medved'a hnedého, ktorý je lákaný, a kŕmený, atraktívnou potravou používanou poľovníkmi na vnaďiskách. **Podmieňovať odstránenie vnaďiska alebo krmoviska žiadosťami organizácie ochrany prírody je zbavovanie sa zodpovednosti poľovníkov za vytváranie podmienok pre synantropizáciu medved'ov. Ochrana chránených druhov vyplývajúca z platnej legislatívy je záväzná pre všetkých, vrátane poľovníckej verejnosti a nie je možné sa**

jej takýmto spôsobom zbavovať. Neprináleží poľovnému zákonu určovať prácu organizáciám ochrany prírody, ktorých prístup k informáciám týkajúcich sa revírov a poľovníctva je navyše obmedzený.

Napriek tomu, že pointou navrhovaných zmien je výrazné zníženie početných stavov raticovej zveri, ktorá spôsobuje vysoké škody v poľnohospodárstve i lesnom hospodárstve, zákon **žiadnym spôsobom nezlepšuje ochranu vlkov** a to i napriek tomu, že tí sú prirodzenými predátormi raticovej zveri. Hlavnou zložkou potravy vlkov je jelenia a diviacia zver a to predovšetkým mladé jedince do 2 rokov, ale tiež jedince choré, poranené, v slabej kondícii. Prítomnosť stabilných svoriek pozitívne ovplyvňuje sociálnu a vekovú štruktúru populácie koristi a pozitívne vplýva na jej zdravotný stav a kondíciu. Svoju korisť lovia bez potreby ju koncentrovať na určitých miestach (v protiklade s lovom na vnaďiskách), čím pozitívne ovplyvňujú škody spôsobované raticovou zverou. V rámci preventívnych opatrení proti šíreniu vysoko infekčného moru ošípaných je nevyhnutné aktívne vyhľadávať a likvidovať choré a uhynuté diviaky. Prirodzeným spôsobom túto potrebu zabezpečujú práve vlci, pre ktorých je uhynutá zver ľahko dostupným a vyhľadávaným zdrojom potravy. Samy pritom aktívnym prenášačom ochorenia nie sú.¹⁾²⁾ Vlci prirodzene prispievajú k tlmeniu šírenia infekčných ochorení v populáciách svojej koristi. Pozitívny vplyv vlkov pri tlmení šírenia nebezpečného vírusového ochorenia v populácii diviakov preukázali skúsenosti priamo zo Slovenska získané výskumom³⁾ zameraným na klasický mor ošípaných u diviakov. V priebehu rokov 1994 – 1998 sa mor u diviakov vyskytol v 241 katastroch, z toho 224 lokalít (93%) bolo v miestach, kde sa vlci trvalo nevyskytovali. Zvyšných 7 % lokalít s trvalým výskytom vlkov bolo zanedbateľných, keďže ohniská nákazy rýchlo zanikli a ochorenie sa v ich okolí nerozšírovalo, čo bol zásadný rozdiel v porovnaní so šírením ochorenia v území bez vlkov (príloha).

Problémy s premnožením diviačej a jelenej zveri, s nevhodnou sociálnou a vekovou štruktúrou, s oslabenou fyzickou kondíciou a so zdravotným stavom lovených kopytníkov, pomôžu riešiť stabilné svorky vlkov chránené celoročnou ochranou a akceptované poľovníckou verejnosťou.

Jednou z príčin vysokých stavov zveri je nadbytok potravy počas celého roka. Obmedzené množstvo prirodzene dostupnej potravy počas zimných mesiacov je jedným z autoregulačných mechanizmov zabraňujúcich premnoženiu zveri nad únosnú hranicu úživnosti prostredia. Neprirodzené zdroje potravy prinášané poľovníkmi na krmoviská a vnaďiská a usmrcovanie vlkov, negatívne narúšajú tieto mechanizmy regulácie. Nie je prijateľné určiť čas núdze a teda umožniť začiatok prikrmovania 5 centimetrovou vrstvou snehu, či -3°C. Takéto podmienky nie je možné považovať za také, pri ktorých je zver v skutočnej núdzi a na to, aby prežila potrebuje byť kŕmená.

Spoločné poľovačky sú pre verejnosť extrémne riziková aktivita. Zverejňovanie plánu schválených spoločných poľovačiek s informáciami o čase a mieste, umožní verejnosti **vpred** sa vyhnúť rizikovým lokalitám a nevystaviť sa nebezpečenstvu úrazu alebo zabitia strelnou zbraňou. Vyrušenie medveďov ukladajúcich sa na zimný spánok je bežnou realitou obdobia spoločných poľovačiek. Takéto vyrušené medvede utekajúce zo stresujúceho prostredia sú často následne vyhodnotené ako hrozba pre účastníkov poľovačky a zastrelené v rámci sebaobrany. Informácie o poraneniach spôsobených strelnou zbraňou pri poľovačkách nie sú samostatne evidované a keďže sa jedná o škody na zdraví, je potrebné takú evidenciu vytvoriť.

Keďže poľovníctvo má byť podľa § 2 vykonávané vo verejnom záujme, nie je dôvodné zabrániť verejnosti prístup k informáciám týkajúcim sa umiestnenia vnaďísk, krmovísk, stavu zveri, jej lovu, plánov starostlivosti a podobne. Zlegalizovanie používania zariadení umožňujúcich strelbu v noci je neetické a zlepšuje podmienky pytliactva na chránené i nechránené druhy.

Zástupcovia verejnosti:

Juraj Lukáč, LZ VLK, jurajlukac@wolf.sk

Katarína Ondrejová, LZ VLK katarinaondrejova@wolf.sk

Janka Zajaková, LZ VLK, jankazajakova@wolf.sk

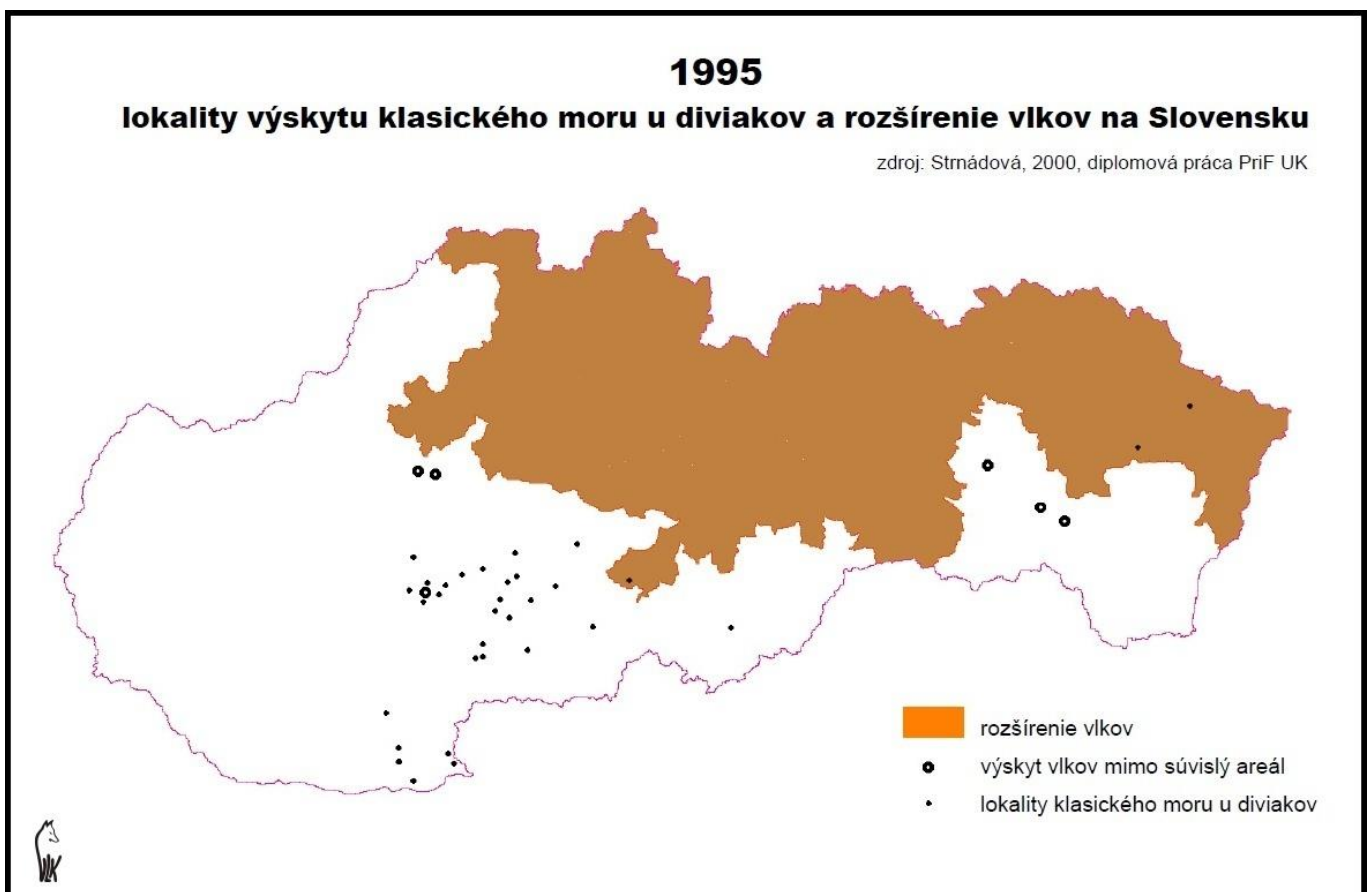
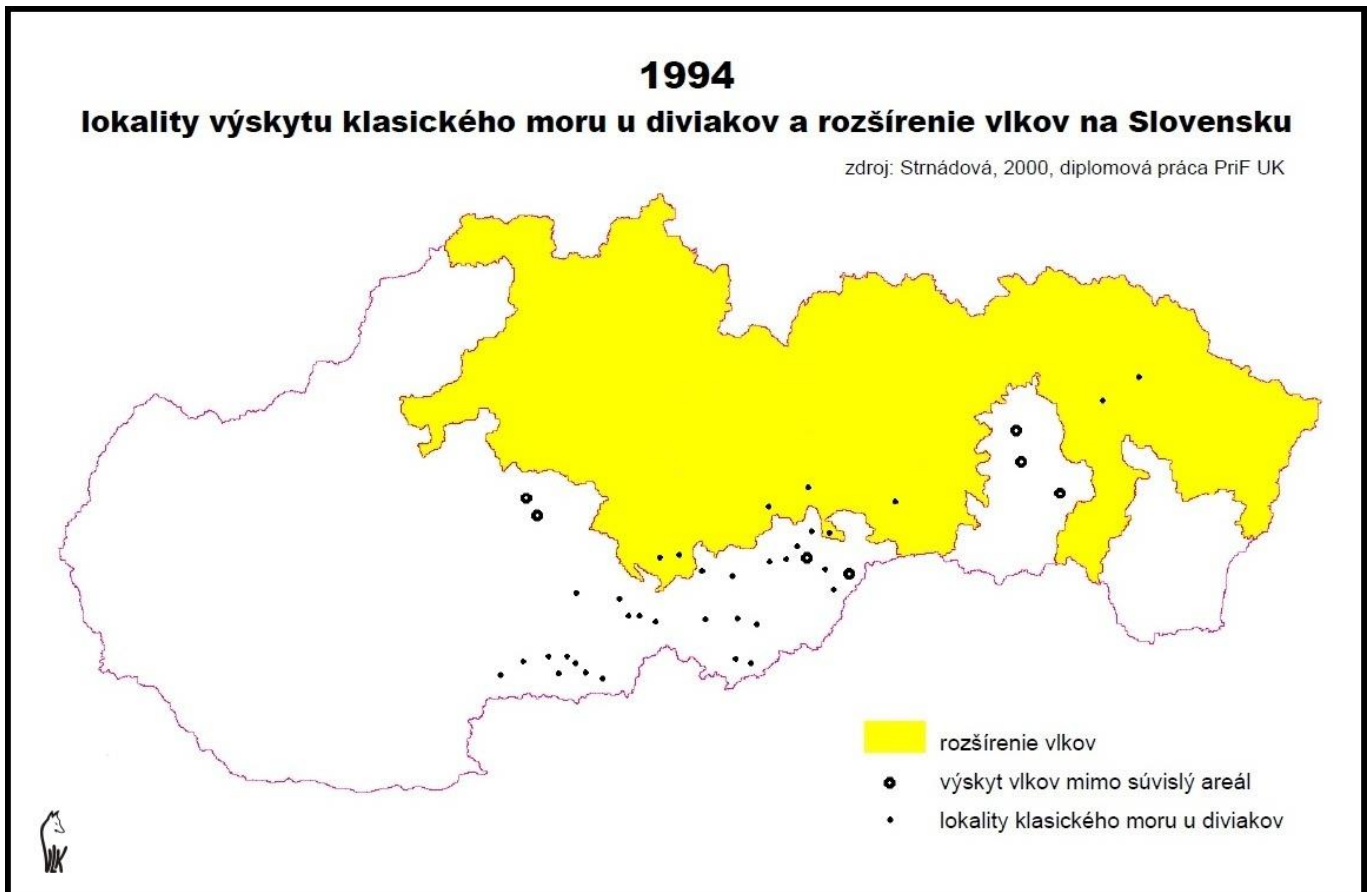
Korešpondenčná adresa: Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčík 310

Citácie:

¹ *Friedrich-Loeffler-Institut (Federal Research Institute for Animal Health), 2018: African swine fever in wild boar*

² *Carolina Probst, Jörn Gethmann, Susanne Amler, Anja Globig, Bent Knoll & Franz J. Conraths, 2019: The potential role of scavengers in spreading African swine fever among wild boar*

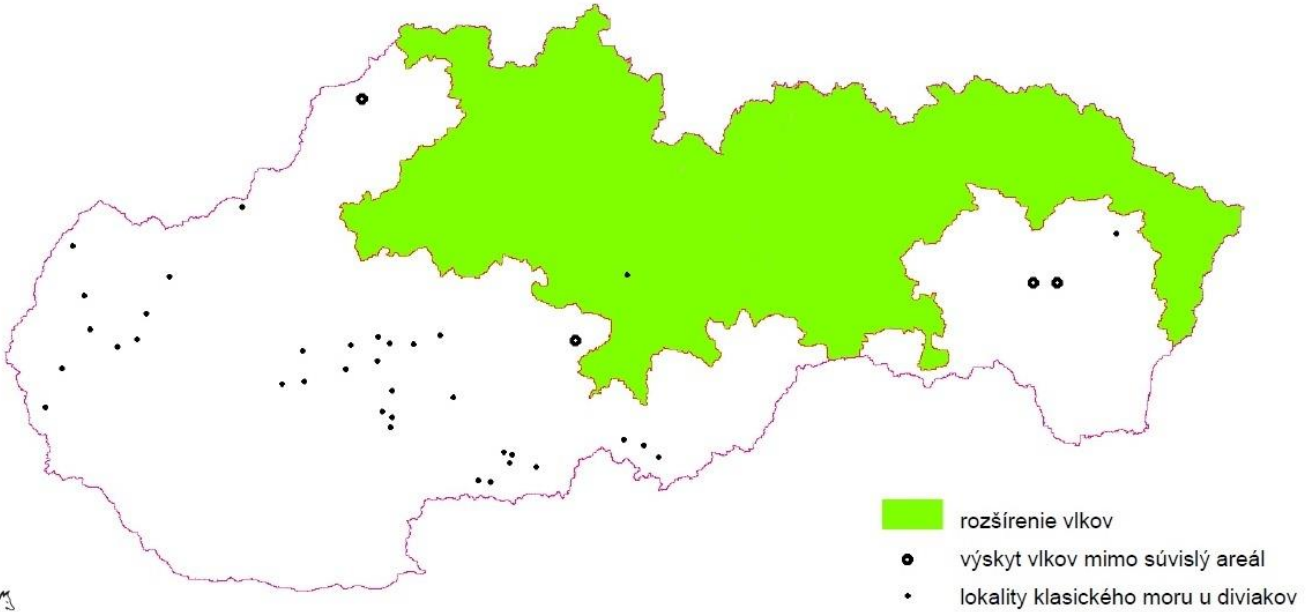
³ *Strnáďová J., 2000: Predačný efekt vlka dravého na populáciu diviačej zveri a jeho význam v dynamike výskytu KMO u diviakov na Slovensku, PriF UK.*

1996

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlka na Slovensku

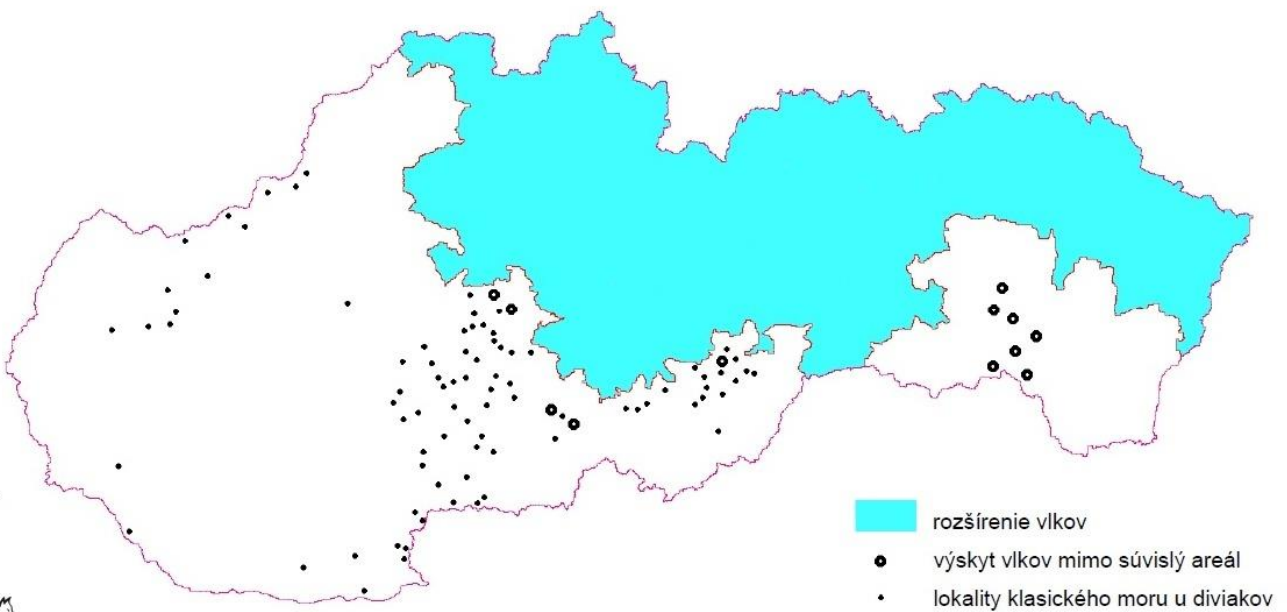
zdroj: Strnáďová, 2000, diplomová práca PriF UK

1997

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlkov na Slovensku

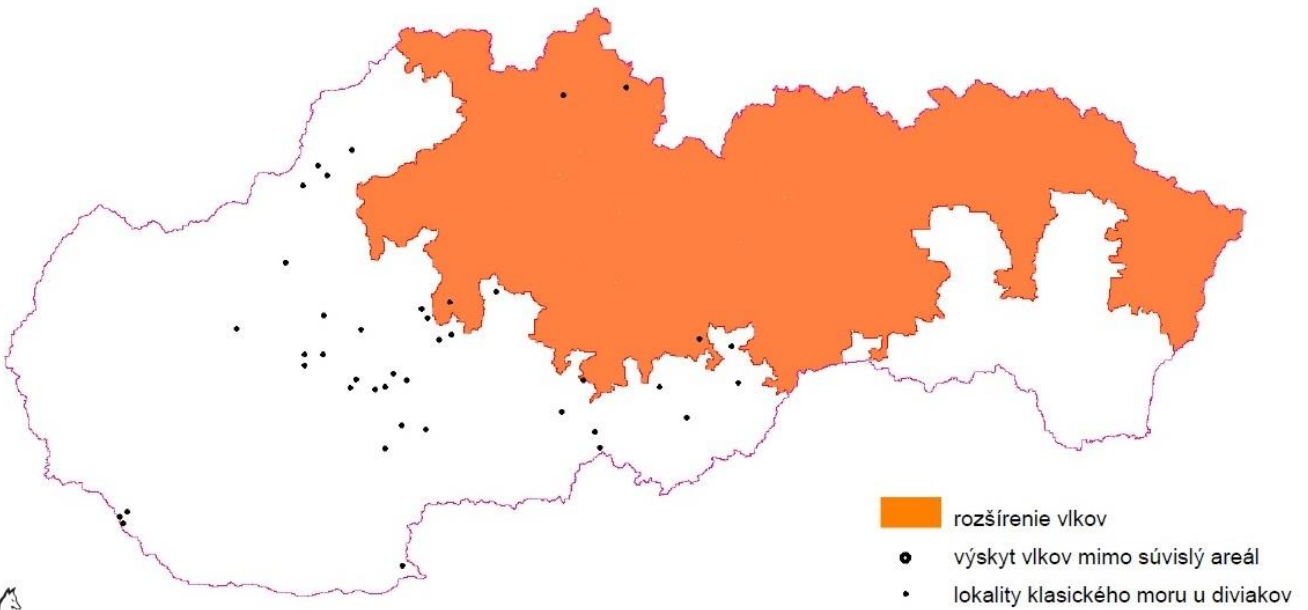
zdroj: Strnáďová, 2000, diplomová práca PriF UK

1998

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlkov na Slovensku

zdroj: Strnáďová, 2000, diplomová práca PriF UK

1994 - 1998

lokality výskytu klasického moru u diviakov a rozšírenie vlkov na Slovensku

zdroj: Strnáďová, 2000, diplomová práca PriF UK

